

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ Σ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Με την παρούσα πρόταση οδηγίας τροποποιείται η πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ποινικών μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (2005/0127 COD). Αποτελεί υλοποίηση της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 23ης Νοεμβρίου 2005 προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τις επιπτώσεις της απόφασης του Δικαστηρίου της 13.9.05 (C-176/03 Επιτροπή κατά Συμβουλίου) (COM(2005) 583 τελικό). Από την απόφαση αυτή προκύπτει, πράγματι, ότι οι διατάξεις ποινικού δικαίου που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου διέπονται από την ΣΕΚ. Η ανακοίνωση τονίζει ότι, ως προς τις εκκρεμείς προτάσεις, η Επιτροπή θα υποβάλει, εφόσον παρίσταται ανάγκη, τις αναγκαίες τροποποιήσεις των προτάσεων της. Αναφέρει δε ρητά την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ποινικών μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και την πρόταση απόφασης-πλαisiού του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την καταστολή των παραβιάσεων διανοητικής ιδιοκτησίας (COM(2005) 276 τελικό). Κατά συνέπεια, η πρόταση για απόφαση-πλαίσιο αποσύρεται και εκπονήθηκε πρόταση για τροποποίηση της πρότασης οδηγίας σχετικά με τα ποινικά μέτρα.

Οι διατάξεις σχετικά με τις κυρώσεις και τις εκτεταμένες εξουσίες δήμευσης που περιλάμβανε η πρόταση για απόφαση-πλαίσιο έχουν πλέον ενσωματωθεί στην πρόταση οδηγίας.

Μόνον οι διατάξεις που περιλαμβάνονταν στην απόφαση-πλαίσιο, στο άρθρο 5, σχετικά με τη δικαιοδοσία και τον συντονισμό των διώξεων, δεν έχουν περιληφθεί στο νέο σχέδιο. Η Επιτροπή προτίθεται να υιοθετήσει μια οριζόντια προσέγγιση επί του θέματος στο πλαίσιο της Πράσινης Βίβλου της για τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας και την αρχή *ne bis in idem* στις ποινικές διαδικασίες, που εγκρίθηκε στις 23.12.2005 (1) · δεν θεωρεί απαραίτητο να προβλέψει ειδικό καθεστώς για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας.

Η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία και, γενικότερα, οι παραβιάσεις της διανοητικής ιδιοκτησίας, αποτελούν φαινόμενα που εμφανίζονται ολοένα και συχνότερα και τα οποία αποκτούν σήμερα διεθνή διάσταση, απειλώντας σοβαρά τις εθνικές οικονομίες και τα κράτη. Οι διαφορές μεταξύ των εθνικών συστημάτων επιβολής κυρώσεων, πέραν του ότι πλήττουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, δυσχεραίνουν την αποτελεσματική

καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας. Η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία, πέραν των οικονομικών και κοινωνικών τους επιπτώσεων, δημιουργούν επίσης προβλήματα και στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών, ιδίως όταν διακυβεύονται η υγεία και η ασφάλεια. Η ανάπτυξη της χρήσης του Διαδικτύου επιτρέπει την άμεση διανομή των πειρατικών προϊόντων σε παγκόσμια κλίμακα. Τέλος, το φαινόμενο αυτό συνδέεται, όπως φαίνεται, ολοένα και περισσότερο με το οργανωμένο έγκλημα. Κατά συνέπεια, η καταπολέμησή του αποτελεί ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας για την Κοινότητα. Η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία έχουν καταστεί δραστηριότητες ελκυστικές όσο και άλλες εγκληματικές δραστηριότητες που οργανώνονται σε μεγάλη κλίμακα, όπως το λαθρεμπόριο ναρκωτικών. Τα υψηλά δυνητικά κέρδη εξασφαλίζονται πράγματι χωρίς τον κίνδυνο σημαντικών νομικών κυρώσεων. Η οδηγία 2004/48/EK, της 29ης Απριλίου 2004, για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει επομένως να συμπληρωθεί με ποινικές διατάξεις για την ενίσχυση και τη βελτίωση της καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας. Πέραν των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων αποκατάστασης πολιτικού και διοικητικού χαρακτήρα που προβλέπει η οδηγία 2004/48/EK, οι ποινικές κυρώσεις συνιστούν εξάλλου, στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, μέσο για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας(2).

Το πρώτο βήμα για την εναρμόνιση πραγματοποιήθηκε με την έναρξη ισχύος της συμφωνίας TRIPS, η οποία προβλέπει ελάχιστες διατάξεις όσον αφορά τα μέσα προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία άπτονται του εμπορίου. Τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν την εφαρμογή ποινικών διαδικασιών και ποινικών κυρώσεων, αλλά η νομική κατάσταση στην Κοινότητα εξακολουθεί να εμφανίζει μεγάλες αποκλίσεις, οι οποίες δεν επιτρέπουν στους δικαιούχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας να απολαμβάνουν ισοδύναμο επίπεδο προστασίας σε όλο το έδαφος της Κοινότητας. Όσον αφορά τις ποινικές κυρώσεις, υφίστανται αξιοσημείωτες διαφορές, κυρίως στο επίπεδο των ποινών που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες.

Όσον αφορά τον αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα, πρέπει να σημειωθεί ότι η πρωτοβουλία αυτή έχει ως άμεσο στόχο την εφαρμογή του άρθρου 17 παράγραφος 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ο οποίος αναφέρει ότι "η διανοητική ιδιοκτησία προστατεύεται". τούτο επιτυγχάνεται μέσω της προσέγγισης των νομοθεσιών με την ταυτόχρονη τήρηση των διαφορετικών παραδόσεων και των διαφορετικών νομικών συστημάτων των κρατών μελών, καθώς και των άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων και αρχών που αναγνωρίζει ο Χάρτης. Η φύση των ποινών καθορίζεται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα των επιλήψιμων συμπεριφορών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 49 παράγραφος 3 του Χάρτη, βάσει του οποίου η αυστηρότητα της ποινής δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη προς το αδίκημα.

Δεδομένου ότι ο επιδιωκόμενος στόχος μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Το παρόν άρθρο ορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Πρόκειται για ποινικά μέτρα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Όπως ισχύει και με την οδηγία 2004/48/EK σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η έκφραση "δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας" καλύπτει το σύνολο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Το πεδίο εφαρμογής της ποινικής προστασίας είναι οριζόντιο, όπως και το άρθρο 17 παράγραφος 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του οποίου "προστατεύεται η διανοητική ιδιοκτησία".

Το κείμενο είναι εφαρμοστέο σε κάθε προσβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που προβλέπει η κοινοτική ή/και η εθνική νομοθεσία των κρατών μελών, όπως η οδηγία 2004/48/EK. Στη δήλωση 2005/295/EK της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/48/EK απαριθμούνται τα δικαιώματα αυτά(3), στόχος των οποίων είναι η δημιουργία μεγαλύτερης ασφάλειας δικαίου στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των αυστηρότερων διατάξεων που προβλέπονται στα κράτη μέλη.

ΑΡΘΡΟ 2

Το άρθρο ορίζει την έννοια του νομικού προσώπου, όπως αναφέρεται στην οδηγία.

ΑΡΘΡΟ 3

Πρόκειται για άρθρο που υποχρεώνει τα κράτη μέλη να χαρακτηρίζουν ποινικό αδίκημα κάθε εσκεμμένη προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, στο μέτρο που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα. Το κείμενο αναφέρεται επίσης στην απόπειρα, τη συνέργια και την ηθική αυτουργία. Το κριτήριο της εμπορικής κλίμακας είναι δάνειο του άρθρου 61 της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (συμφωνία TRIPS), που συνήφθη στις 15 Απριλίου 1994 και δεσμεύει όλα τα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Το άρθρο 61 της συμφωνίας TRIPS προβλέπει ότι «τα μέλη καθιερώνουν ποινικές διαδικασίες και ποινές, οι οποίες είναι δυνατό να εφαρμοσθούν τουλάχιστον σε περιπτώσεις εκ προθέσεως απομίμησης/παραποίησης εμπορικών σημάτων ή παράνομης εκμετάλλευσης δικαιώματος δημιουργού σε εμπορική κλίμακα. Οι επαπειλούμενες ποινές περιλαμβάνουν τη φυλάκιση ή/και χρηματικά πρόστιμα, τα οποία πρέπει να είναι αρκετά υψηλά, ώστε να

αποθαρρύνονται οι παραβιάσεις· γενικά οι επαπειλούμενες ποινές πρέπει να αντιστοιχούν, ως προς την αυστηρότητά τους, στις ποινές που επισύρονται για ποινικά αδικήματα ανάλογης σοβαρότητας. Στις κατάλληλες περιπτώσεις, οι προβλεπόμενες ποινές είναι δυνατό να περιλαμβάνουν την κατάσχεση, τη δήμευση ή την καταστροφή των παράνομων εμπορευμάτων, καθώς και οποιωνδήποτε υλικών ή εργαλείων που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά κύριο λόγο για τη διάπραξη του αδικήματος. Τα μέλη δύνανται να καθιερώνουν ποινικές διαδικασίες και ποινές οι οποίες είναι δυνατό να εφαρμόζονται και σε άλλες περιπτώσεις παραβιάσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι παραβιάσεις διαπράττονται εκ προθέσεως και σε εμπορική κλίμακα.»

Το αδίκημα πρέπει να διαπράττεται εκ προθέσεως, δηλαδή η πράξη πρέπει να είναι εσκεμμένη, είτε πρόκειται για προσβολή διανοητικής ιδιοκτησίας είτε για απόπειρα, συνέργια ή ηθική αυτουργία. Τούτο ουδόλως θίγει τα ειδικά συστήματα ευθύνης που έχουν θεσπισθεί, όπως το σύστημα ευθύνης των φορέων παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας που προβλέπεται από τα άρθρα 12 έως 15 της οδηγίας 2000/31/ΕΚ για το ηλεκτρονικό εμπόριο(4).

ΑΡΘΡΟ 4

Το άρθρο αυτό αφορά τη φύση των κυρώσεων: πέραν της φυλάκισης για τα φυσικά πρόσωπα, το κείμενο προβλέπει σειρά κυρώσεων που πρέπει να μπορούν να εφαρμόζονται τόσο για τα φυσικά όσο και για τα νομικά πρόσωπα: πρόκειται για πρόστιμα, για τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων του καταδικασθέντος, είτε πρόκειται για τα επίμαχα εμπορεύματα ή για τα υλικά, τα μέσα ή τα υποθέματα που κυρίως χρησίμευσαν για την κατασκευή ή τη διανομή τους. Άλλες κυρώσεις προβλέπονται στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις: καταστροφή των επίμαχων εμπορευμάτων, καθώς και των περιουσιακών στοιχείων που κυρίως χρησίμευσαν για την κατασκευή τους, πλήρες ή μερικό, οριστικό ή προσωρινό κλείσιμο της εγκατάστασης ή του καταστήματος που κυρίως χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη της παράβασης. Προβλέπεται ακόμη η οριστική ή προσωρινή απαγόρευση της άσκησης εμπορικών δραστηριοτήτων, η θέση υπό δικαστικό έλεγχο ή η δικαστική εκκαθάριση και η απαγόρευση της πρόσβασης σε κρατικές ενισχύσεις. Τέλος, προβλέπεται η δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων. Η δυνατότητα αυτή αποτελεί στοιχείο αποτροπής και μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως μέσο ενημέρωσης τόσο για τους δικαιούχους όσο και για το ευρύ κοινό.

ΑΡΘΡΟ 5

Το άρθρο αυτό αφορά το επίπεδο των ποινικών κυρώσεων: τα αδικήματα τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης 4 ετών τουλάχιστον, εφόσον διαπράχθηκαν στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης. Το αυτό ισχύει όταν τα αδικήματα συνεπάγονται κίνδυνο για την

υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων. Επελέγη το όριο της τετραετούς φυλάκισης, διότι αντιστοιχεί εν γένει στο κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη για να χαρακτηριστεί σοβαρό ένα αδίκημα. Είναι το όριο που έχει καθοριστεί στην κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ και στην πρόταση απόφασης-πλαisiού σχετικά με την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (COM(2005) 6 τελικό), καθώς και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος. Για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ευθύνονται για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, οι κυρώσεις περιλαμβάνουν πρόστιμα ή χρηματικές ποινές μέγιστου ύψους τουλάχιστον 100.000 ευρώ για περιπτώσεις που δεν θεωρούνται ως οι σοβαρότερες και μέγιστου ύψους τουλάχιστον 300.000 ευρώ για τις περιπτώσεις αδικημάτων που διαπράχθηκαν στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, καθώς και εκείνων που συνεπάγονται σοβαρό κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των προσώπων. Το στοιχείο αυτό πρέπει να μπορεί να ληφθεί υπόψη, εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη κινδύνου, έστω και αν το επικίνδυνο προϊόν δεν έχει ακόμη προκαλέσει ζημιογόνο αποτέλεσμα.

Η έννοια του κινδύνου για την υγεία ή την ασφάλεια των ατόμων αφορά την περίπτωση που το προϊόν απομίμησης/παραποίησης που διατίθεται στην αγορά εκθέτει άμεσα σε κίνδυνο ασθένειας ή ατυχήματος.

ΑΡΘΡΟ 6

Το άρθρο αυτό προβλέπει τη δήμευση, εν όλω ή εν μέρει, περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στον καταδικασθέντα για αξιόποινες πράξεις που διαπράχθηκαν υπό τις συνθήκες που αναφέρονται στο άρθρο 5. Η διατύπωσή του παραπέμπει στις διατάξεις του άρθρου 3 της απόφασης-πλαisiού 2005/212/ ΔΕΥ της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με τη δήμευση των προϊόντων, των μέσων και των περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες (5) .

ΑΡΘΡΟ 7

Η απόφαση-πλαisiού της 13ης Ιουνίου 2002 παρέχει το αναγκαίο πλαίσιο για τη σύσταση κοινών ομάδων έρευνας. Για να διευκολύνουν τις ποινικές έρευνες σχετικά με αδικήματα προσβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους διανοητικής ιδιοκτησίας ή στους αντιπροσώπους τους, καθώς και στους εμπειρογνώμονες, να παρέχουν τη συνδρομή τους στις έρευνες που διενεργούν οι ομάδες αυτές. Η διεξαγωγή ερευνών στον τομέα αυτόν είναι πράγματι ιδιαίτερα δυσχερής και συχνά είναι απαραίτητη η ενεργός συμμετοχή των θυμάτων, των αντιπροσώπων του δικαιούχου διανοητικής ιδιοκτησίας ή εμπειρογνομένων για να προκύψουν πορίσματα, ειδικότερα για να διαπιστωθεί εάν τα προϊόντα έχουν υποστεί παραποίηση. Τα θύματα ή οι αντιπρόσωποί τους μπορούν έτσι να βεβαιώσουν αμέσως αν τα προϊόντα που ανακαλύφθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας είναι πράγματι παραποιημένα. Έτσι

διευκολύνεται η αναζήτηση αποδείξεων για αδικήματα σχετικά με τη διανοητική ιδιοκτησία στο πλαίσιο των κοινών ομάδων έρευνας. Τα κράτη μέλη διαθέτουν ως προς αυτό ένα αρκετά ευρύ περιθώριο αξιολόγησης.

ΑΡΘΡΟ 8

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι να διασφαλίσει ότι η διεξαγωγή των ερευνών ή η άσκηση ποινικής δίωξης για τις αξιόποινες πράξεις της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας δεν εξαρτώνται από τη δήλωση ή έγκληση του θύματος της αξιόποινης πράξης, τουλάχιστον εάν οι εν λόγω πράξεις έλαβαν χώρα στο έδαφος του κράτους μέλους. Το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο για την εύρυθμη διεξαγωγή των ερευνών για αδικήματα σχετικά με τη διανοητική ιδιοκτησία. Συμβαίνει πράγματι συχνά να ανακαλύπτονται αποθέματα προϊόντων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι παραποιημένα, αλλά είναι δύσκολη η ταχεία επικοινωνία με τον δικαιούχο ή ακόμη και η διαπίστωση της ταυτότητάς του στην εσωτερική αγορά. Τα θύματα μπορεί να βρίσκονται σε οποιοδήποτε σημείο του εδάφους της Κοινότητας και να είναι μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις και όχι μόνο μεγάλες επιχειρήσεις που εμπορεύονται γνωστά προϊόντα. Θα ήταν επιζήμιο για τις έρευνες να απαιτείται προηγούμενη έγκληση του θύματος. Οι προσβολές της διανοητικής ιδιοκτησίας γίνονται συνήθως εν αγνοία του δικαιούχου και η απουσία έγκλησης δεν σημαίνει αμέλεια εκ μέρους του θύματος.

ΑΡΘΡΟ 9

Το άρθρο αφορά τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών. Η δεκαοκτάμηνη προθεσμία μεταφοράς βασίζεται σε ανάλογες διατάξεις άλλων οδηγιών.

ΑΡΘΡΟ 10

Το άρθρο προβλέπει ότι η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην επίσημη εφημερίδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 254 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 11

Το άρθρο προβλέπει ότι η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

2005/0127(COD)

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής(6),

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής(7),

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών(8),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης(9),

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Στην Πράσινη Βίβλο για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά, που υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 15 Οκτωβρίου 1998, διαπιστώνεται ότι η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία έχουν καταστεί φαινόμενο παγκοσμίων διαστάσεων που έχει σημαντικές επιπτώσεις σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και σε θέματα προστασίας των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τη δημόσια υγεία και ασφάλεια. Εκπονήθηκε ένα σχέδιο δράσης για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην Πράσινη Βίβλο, το οποίο περιλήφθηκε στην ανακοίνωση που απηύθυνε η Επιτροπή για το ίδιο θέμα στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή στις 30 Νοεμβρίου 2000.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών, στις 20 και 21 Μαρτίου 2003, κάλεσε στα συμπεράσματά του την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν καλύτερα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας με την προώθηση μέτρων κατά της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας.

(3)(1) Σε διεθνές επίπεδο, τα κράτη μέλη και η Κοινότητα, για τα θέματα της αρμοδιότητάς της, δεσμεύονται από τη συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου («συμφωνία TRIPS»), η οποία εγκρίθηκε από την Κοινότητα στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου(10). Η συμφωνία TRIPS περιέχει κυρίως ποινικές διατάξεις οι οποίες αποτελούν κοινούς κανόνες που ισχύουν σε διεθνές επίπεδο, αλλά οι διαφορές μεταξύ κρατών μελών παραμένουν ιδιαίτερα σημαντικές και δεν επιτρέπουν την αποτελεσματική καταπολέμηση των προσβολών παραβιάσεων της διανοητικής ιδιοκτησίας, ιδίως στις πλέον σοβαρές εκδηλώσεις τους. Η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της εμπιστοσύνης των οικονομικών κύκλων στην εσωτερική αγορά και, κατά συνέπεια, τη μείωση των επενδύσεων στους τομείς της καινοτομίας και της δημιουργίας.

(4) Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης το Νοέμβριο του 2004 μια στρατηγική επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε τρίτες χώρες.

(5)(2) Η οδηγία 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας(11), προβλέπει μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης αστικού και διοικητικού χαρακτήρα. Οι Τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας αυτής πρέπει να συμπληρωθούν με ποινικές διατάξεις αρκούντως αποτρεπτικές και εφαρμοστέες σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας. Η προσέγγιση ορισμένων ποινικών διατάξεων είναι αναγκαία για την αποτελεσματική καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Ο κοινοτικός νομοθέτης είναι αρμόδιος να λάβει τα αναγκαία ποινικά μέτρα για να εξασφαλίσει την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων που θεσπίζει σχετικά με την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας.

(6) Βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την αντίδραση των τελωνειακών αρχών όσον αφορά τις πρακτικές παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας που εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2005 (12) , το Συμβούλιο ενέκρινε ψήφισμα στις 13 Μαρτίου 2006, με το οποίο υπογραμμίζει ότι οι στόχοι της στρατηγικής της Λισαβόνας "είναι δυνατόν να επιτευχθούν μόνο μέσω μιας ορθώς λειτουργούσας εσωτερικής αγοράς, με τα ενδεδειγμένα μέτρα που θα ενθαρρύνουν τις επενδύσεις στη βασιζόμενη στη γνώση οικονομία και αναγνωρίζει την απειλή που συνιστά η σημαντική αύξηση των πρακτικών παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας για τη βασιζόμενη στη γνώση οικονομία της Ένωσης και ιδιαίτερα για την υγεία και ασφάλεια (...)".

(7) Θα πρέπει να επιτευχθεί προσέγγιση όσον αφορά ιδίως το επίπεδο των ποινών έναντι των φυσικών και νομικών προσώπων που διαπράττουν τις σχετικές παραβάσεις ή που ευθύνονται γι' αυτές. Η προσέγγιση αυτή πρέπει να αφορά τις ποινές φυλάκισης, τις χρηματικές ποινές και τη δήμευση.

(8) Πρέπει να θεσπισθούν διατάξεις για τη διευκόλυνση της διεξαγωγής των ερευνών. Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν ότι οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι διανοητικής ιδιοκτησίας ή οι αντιπρόσωποι τους, καθώς και οι εμπειρογνώμονες έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν τη συνδρομή τους στις έρευνες που διεξάγονται από κοινές ομάδες έρευνας.

(9) Για τη διευκόλυνση των ερευνών ή των ποινικών διώξεων σχετικά με τις παραβάσεις που συνεπάγονται προσβολή της διανοητικής ιδιοκτησίας, δεν θα πρέπει να απαιτείται δήλωση ή κατηγορία από θύμα της παράβασης.

(10)(3) Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τα συστήματα ευθύνης των φορέων παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας μέσω του Διαδικτύου, που προβλέπονται από τα άρθρα 12 έως 15 της οδηγίας 2000/31/EK για το ηλεκτρονικό εμπόριο(13).

(11)(4) Δεδομένου ότι ο στόχος της σχεδιαζόμενης ενέργειας δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς μόνο από τα κράτη μέλη και δύναται να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η

Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(12)(5) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα οδηγία έχει σκοπό να διασφαλίσει τον απόλυτο σεβασμό των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του Χάρτη.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΑΡΘΡΟ 1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τα ποινικά μέτρα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία ή/και την εθνική νομοθεσία των κρατών μελών.

ΑΡΘΡΟ 2: ΟΡΙΣΜΟΣ

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «νομικό πρόσωπο» νοείται κάθε νομική οντότητα που έχει το εν λόγω καθεστώς δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, εκτός από τα κράτη και κάθε άλλο δημόσιο οργανισμό που ενεργεί στο πλαίσιο της άσκησης των προνομίων δημόσιας εξουσίας που διαθέτει, καθώς και από τους δημόσιους διεθνείς οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 3: ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να χαρακτηρίζεται ποινικό αδίκημα κάθε εκ προθέσεως προσβολή παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, καθώς και η απόπειρα προσβολής παραβίαση, η συνέργια και η παρακίνηση ηθική αυτοουργία σε τέτοια παραβίαση.

ΑΡΘΡΟ 4: ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

1. Για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3, τα κράτη μέλη προβλέπουν τις ακόλουθες κυρώσεις:

- α) όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, στερητικές της ελευθερίας ποινές·
- β) όσον αφορά τα φυσικά και νομικά πρόσωπα:
 - i) πρόστιμα,

ii) δήμευση του αντικειμένου, των μέσων και των προϊόντων που προέρχονται από τις αξιόποινες πράξεις ή των περιουσιακών στοιχείων η αξία των οποίων αντιστοιχεί στα εν λόγω προϊόντα.

2. Στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3, τα κράτη μέλη προβλέπουν τις ακόλουθες κυρώσεις:

α) καταστροφή των περιουσιακών στοιχείων που συνεπάγονται προσβολή του παραβιάζουν δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας·

β) πλήρες ή μερικό, οριστικό ή προσωρινό κλείσιμο της εγκατάστασης που χρησιμοποιήθηκε κυρίως για την διάπραξη της επίμαχη προσβολή·

γ) οριστική ή προσωρινή απαγόρευση της άσκησης εμπορικών δραστηριοτήτων·

δ) τη θέση υπό δικαστικό έλεγχο·

ε) τη δικαστική εκκαθάριση·

στ) απαγόρευση της πρόσβασης σε χορήγησης κρατικών ενισχύσεων και επιδοτήσεων·

ζ) δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων.

ΑΡΘΡΟ 5: ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 3 να τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης 4 ετών, όταν τα αδικήματα διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της απόφασης-πλαisiού... για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και όταν τα αδικήματα συνεπάγονται κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ευθύνονται για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 της οδηγίας .../.../ΕΚ να τιμωρούνται με ποινές αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Οι ποινές αυτές περιλαμβάνουν πρόστιμα ή χρηματικές ποινές:

α) μέγιστου ύψους τουλάχιστον 100.000 ευρώ στις περιπτώσεις που δεν θεωρούνται ως οι σοβαρότερες·

β) μέγιστου ύψους τουλάχιστον 300.000 ευρώ στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 6: ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΔΗΜΕΥΣΗΣ

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη δήμευση, εν όλω ή εν μέρει, των περιουσιακών στοιχείων του φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει καταδικασθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 της απόφασης-πλαisiού 2005/212/JAI της 24ης Φεβρουαρίου 2005 σχετικά με τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών

στοιχείων του εγκλήματος, τουλάχιστον όταν τα αδικήματα διαπράττονται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της απόφασης-πλαίσιου... για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και όταν τα αδικήματα συνεπάγονται κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων.

ΑΡΘΡΟ 7: ΚΟΙΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να επιτρέπεται στους δικαιούχους διανοητικής ιδιοκτησίας ή στους αντιπροσώπους τους, καθώς και στους εμπειρογνώμονες, να παρέχουν τη συνδρομή τους στις έρευνες που διενεργούν οι κοινές ομάδες έρευνας σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3.

ΑΡΘΡΟ 8: ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών ή άσκησης δίωξης για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3, να μην εξαρτάται από δήλωση ή έγκληση προερχόμενη από το θύμα της προσβολής, τουλάχιστον εάν οι πράξεις έλαβαν χώρα στο έδαφος του κράτους μέλους.

ΑΡΘΡΟ 59: ΜΕΤΑΦΟΡΑ

3. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις ... (δεκαοκτώ μήνες μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας). Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων αυτών, καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη έκδοσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

4. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα κείμενα των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

ΑΡΘΡΟ 610: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

ΑΡΘΡΟ 711

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος Ο Πρόεδρος

(1) COM(2005) 696 τελικό.

(2) Στην αιτιολογική σκέψη 28 του προοιμίου της οδηγίας 2004/48/EK, της 29ης Απριλίου 2004, αναφέρεται ότι "εκτός από τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης αστικής και διοικητικής φύσεως που προβλέπει η παρούσα οδηγία, οι ποινικές κυρώσεις αποτελούν επίσης, εφόσον ενδείκνυται, μέσο που διασφαλίζει την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας".

(3) ΕΕ L 94 της 13.4.2005, σ.37.

(4) ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ.1.

(5) ΕΕ L 68 της 15.3.2005, σ. 49

(6) ΕΕ C της , σ. .

(7) ΕΕ C της , σ. .

(8) ΕΕ C της , σ. .

(9) ΕΕ C της , σ. .

(10) ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1

(11) ΕΕ L 195 της 2.6.2004, σ. 16

(12) COM(2005) 479 τελικό της 11.10.2005

(13) ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1.